

[Erik Appel.]

mygelsen er Tiden ikke til at tale, ogsaa i den Henseende venter vi paa Historiens Dom. Jeg beder det ærede Medlem forstaa det danske Folks Stilling fuldt ud og ikke lægge det afgørende Udtalelser i Munden.

Det samme gælder det danske Folks Stilling til den tysk-russiske Kamp, der foruden Nutidsopgøret ogsaa har en betydende historisk Baggrund. Det ærede Medlem udtrykker sin Tilfredshed med den danske Regeringserklæring af 26. Juni. Med denne Erklæring og det danske Folks rolige Holdning burde det ærede Medlem have ladet sig nøje og ikke yderligere paa kalde Regeringens Indvirkning paa det danske Folk. Formodentlig skyldes denne Henstilling, at det ærede Medlem ikke helt forstaaer det danske Folkestyres Væremaade. Dertil hører, at Folket i Ro og uden enhver Følelse af Tvang indstiller sig efter Tidens Nødvendighed og derefter frivilligt udfører dens Opgaver. Propaganda fra Statens Side vilde være et ødelæggende Indgreb i dansk Folkestyre. Med Regeringens Erklæring, de frivillige Deltagere i Krigen paa tysk Side og Folkets rolige Holdning er gjort, hvad der kan gøres uden at krænke den enkelte Ret til alvorlig Selvbesindelse.

Derfor kan det ærede Medlems Appel til den højtærede Undervisningsminister og den højtærede Kirkeminister ikke tages til Følge. Hvis de to højtærede Ministre i deres Egenskab af Embedsmænd vilde forsøge en statslig Paavirkning af Befolkningen, vilde de ret hurtigt blive anmodet om at forføje sig hjem til deres respektive Ministerier. Folkestyrets Styrke er et uvægerligt Krav om, at Folket skal bevæge sig frit fra neden uden skolemesteragtig Pegepind. Dette gælder ogsaa Lærere for Børn og unge, skønt deres Stilling er noget anderledes. Børn og Ungdom staaer under umiddelbar Paavirkning af dem gennem dagligt Samliv; men vi har en særlig dansk Opfattelse af Børns og unges Opdragelse. Vi holder paa Sjælelivets langsomme og rolige ubevidste Udvikling, fordi vi mener, at den enkelte kun ad den Vej kan opnaa personlig Modenhed.

Det ærede Medlem vil sikkert forstaa, at hvad jeg i min Tale har sagt om den enkelte voksnes Forhold til dansk Folkestyre er i nøje Overensstemmelse med den her nævnte Opdragelse af Børn og unge. Og jeg appellerer roligt til det ærede Medlem, fordi jeg har bemærket, at det ærede Medlem udtrykkeligt betoner i sin Tale, at den er ført for Danmarks Interesse og ikke for

Tysklands og Europas. De kan klare sig uden Danmarks Medvirken, men kan Danmark klare sig uden dem? Det ærede Medlem rejser i Forbindelsen dette sidste Spørgsmaal. Jeg ønsker hertil at bemærke: Det er muligvis rigtigt, at Europa kan klare sig uden Danmarks Medvirken, men der vil da komme til at mangle noget i Europas sande Fysiognomi. Jeg tror imidlertid ikke, at det vil gaa saadan. Danmark har overalt i sin Historie taget levende Del i Europas Anliggender, ikke altid lige virkningsfuldt, men dog saaledes, at Europa erkendte det. I et Europa, der bygger paa medmenneskeligt Fællesskab mellem folkeligt og intellektuelt, selvstændigt udviklede Folk, vil Danmark sammen med det øvrige Norden næppe kunne undværes. Og som jeg har forstaaet det nationalsocialistiske Tyskland, ønsker det netop et saadant Europa.

Det ærede Medlem udtalte i sin Tale Haabet om, at dansk og tysk Ungdoms Kammeratskab ved Fronten vilde hjælpe til, at de to Folk i Fremtiden vilde finde frem ad samme Vej. Det er ikke ganske klart, hvad det ærede Medlem mener med „samme Vej“. Hvis der menes et godt og fredeligt Naboskab, saa deler jeg helt og oprigtigt Hjerte det ærede Medlems Ønske. Men der er i denne Sammenhæng Grund til, at det ærede Medlem og jeg i fuld Ærlighed over for hinanden erkender, at Forholdet mellem det danske og det tyske Folk er todelt. Der er et gammelt Forhold af kulturel og erhvervsmæssig Art, i hvilken vi er rede til vedblivende Vekselvirkning ad venskabelig Vej og i gensidig Interesse, og der er et Forhold, der bestemmes ud fra Grænse-landenes Strid.

Denne sidste har til Tider virket stærkt hemmende. Det ærede Medlem udtalte paa Partidagen den 22. Maj 1939:

„Vi Nordslesvigere vil snart indbyrdes finde Veje for Folkebrydningen under værdige Former, der gør det muligt for os som Landsmænd aabent og roligt at tale til hinanden og leve sammen.“

Til dette Ønske sluttede jeg mig omgaaende. Nu ved vi begge, at der siden 9. April 1940 er kommet en ny Hindring for Udviklingen af det gode indbyrdes Forhold. Det egner sig ikke til nærmere Omtale her. Det er Grænse-landets særlige Opgave at finde Vej frem trods Hindringer. Det er mig magtpaaliggende her at sige til det ærede Medlem: Lad os, vi to Nordslesvigere af Fødsel og Rod, gøre, hvad vi kan for at undgaa gensidig Irritation i den nu saa anspændte Tid. Lad os lade Smaating ligge og ikke tage os en uoverlagt Handling for